

ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ, ਜੋ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ,

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1989 ਦਾ CWP ਨੰ. 4077

5 ਦਸੰਬਰ, 2007

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934—RI 16.24—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 — ਅਨੁਛੇਦ-226 ਅਤੇ 311(2) (ਬੀ)- ਕਲਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ। 311(2)(ਬੀ)—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ—ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ — ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ-ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ। , ਪਰ ਉਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸੱਲੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅੰਦਾਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਪਰਾ 15)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੀ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ

ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ, ਜੋ

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਜੈਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 1981 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 19

ਫਰਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ ਪੀ. ਅਨਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਥਾਣਾ ਮਜੀਠਾ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ , - 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-2) ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ, ਨਿਯਮ 16 (1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ. 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਕਿਵੇਂ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ, ਬੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ; ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੰਡੂਈਜ਼ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ 19 ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 238, ਮਿਤੀ 16 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 216-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ 3 ਅਤੇ 4 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਲੋਪੋਕੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਈ. ਐਡਲ ਅੱਗੇ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਨੋਨੀਤ ਅਦਾਲਤ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-2) ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ,

ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਬਚਨ ਗਲਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, - ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-2) ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਦਾ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-2) ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਸੀ।

(5) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸੱਲੀ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(6) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:-

(7) 1. ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ: -

(1) XX XX XX

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ :-

(a) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ

- (b) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਜਾਂ
- (c) ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

(7) ਇਹ, ਹਾਂ, ਬਕਾਇਆ, ਜੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਟੀਲਸੀ ਰਾਮ ਪਟੇਲ ਵਿੱਚ, (1) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਵਿਲ ਆਰਡਰ ਬੈਂਚ, ਨੇ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇ:-

“ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਸਾ, ਜਾਂ ਆਮ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ, ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੀ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਐਟਮਸਫੀਅਰ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵਾਜਬ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 (3) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈਸਹੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕਰਨਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ... ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ,ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ , ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(8) ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ i ਬਨਾਮ ਸਿੰਘਾਸ ਦਾਸ, (2) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 311 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਰੁਲਜ਼, 1959 ਦੇ ਨਿਯਮ 44, 45 ਅਤੇ 46 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ:-

“ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ / ਹੋਰ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ”

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਆਰ. ਚੇਲੱਪਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਪਟੇਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

“ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 44 ਤੋਂ 46 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਹੋਰ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ

ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਗਵਾਹ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਧਾਰਨ ਗਵਾਹ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਵੰਡਣਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "

(9) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਯੂਟੀ, ਆਈਚਾਂਡੀਗਾ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਮਨਚੰਦਾ, (4) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ- ਅਜੈ ਮਨਚੰਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਸਾਗਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ/ਸੈਂਟਰਲ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 11 ਮਾਰਚ, 1994 ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਐਸ.ਆਈ ਅਜੈ ਮਨਚੰਦਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਐਸ.ਆਈ ਅਜੈ ਮਨਚੰਦਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 50,000 ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ 50,000 ਹੋਰ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਧਮਕਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਡੀਐਸਪੀ ਐਸਸੀ ਸਾਗਰ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ.ਸਾਗਰ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਐਸ.ਆਈ ਅਜੈ ਮਨਚੰਦਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹੇ ਘਬਰਾ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ.

ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਪੋਰਟ 6 ਐਫ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ.

ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ., ਐਸ.ਸੀ. ਸਾਗਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਆਈ. ਅਜੇ ਮਨਚੰਦਾ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 50,000 ਹੋਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਇੰਨੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।

(4) ਜੇਟੀ 1996 (4) ਐਸਸੀ 113

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1, 311 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। "

(11) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ, ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ, ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(12) ਵਿੱਚ . ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਛੋਟੇ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। .

(13) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ , ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਸੁਤੰਤਰ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਈਪੀਐਸ ਡਿਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(14) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮੁਢਲੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਦਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ। ਪਰ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਧਾਰਾ 3 11 (2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, Con I ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 11 (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (b) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(5) (2000) 10 SCC 196

(6) 1991 (1) SLR 181 (SC)

(15) 1 ਸਿਧਾਂਤ Iofjlaw ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 5 ਅਥਾਰਟੀਜ਼, 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 (ਅਨੇਕਚਰ P-2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਰਡਰ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਯੋਗ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ., ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ ਸਾਬਕਾ ਹੈ। ਪੀ.-1, ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 216/A ਅਤੇ 3/4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 238, ਪੀ. ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸ ਲੋਪੋਕੋ। ਐਫ.ਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖਬਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ FDR ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੱਪੂ ਵਾਸੀ ਤਰਕਨ, ਥਾਣਾ ਘਰਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸੱਤਾ, ਵਾਸੀ ਸਬਾਜਪੁਰ, ਥਾਣਾ ਅਜਨਾਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਗੌੜੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਨ, ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰਾ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਫਡੀਆਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਡਾ ਕੋਰਾਲੀ ਵਿਖੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅੱਡਾ ਕੋਰਾਲੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਪੀਆਈਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਬਦਲੇ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ

ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ, ਖੁਦ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਾਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਮਨੋਨੀਤ ਅਦਾਲਤ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦੁਆਰਾ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-3) ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 216-ਏ, ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਮਨੋਨੀਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ.ਐਸ. ਲੋਪੋਕੇ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 221/87 ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਫਰਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਨ, ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਾਅਰੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-2, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਕਿ ਕੀ, ਇਹ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ, ਪਰ ਉਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਦਾ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-2) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(16)। ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, WiritiPe ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ (ਅੰਕੜਾ P-2) ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਇੱਥੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ